

Nr 583.

Av herr Nihlfors, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition, nr 145, angående dispositionen av överskottsmedel från statens krigsförsäkringsnämnds verksamhet.

I Kungl. Maj:ts proposition nr 145 anmäler föredragande departementschefen att å den transportförsäkring mot krigsrisk m. m., som staten meddelade under åren 1939—1946 och som handhades av statens krigsriskförsäkringsnämnd, finnes ett disponibelt överskott på ca 294 milj. kronor. Då försäkringsrörelsen i stort sett är avverkad, föreslår departementschefen, att utöver till vissa i propositionen särskilt angivna ändamål överskottet användes till att nedbringa statsskulden.

I propositionen — s. 8 — anför departementschefen, att de premieavgifter, som erlagts för krigsförsäkring, icke stannat på sjöfartsnärings utan i sista hand burits av konsumenterna genom högre varupriser. Huvuddelen av överskottet eller över 200 milj. kronor har influtit vid fraktfart mellan främmande hamnar eller för exportgods, för vilket kostnaderna betalats av utlandet. Ca 100 milj. kronor torde ha belastat konsumenter i Sverige.

Då således det uppkomna överskottet till så avsevärd del betalats av de svenska konsumenterna, torde det kunna ifrågasättas om icke det disponibla överskottet åtminstone till denna del borde användas för annat ändamål, varigenom konsumenterna på ett mera direkt sätt tillgodoses än att — såsom departementschefen föreslår — nedsätta statsskulden. Ett — särskilt om hänsyn tages till det uppkomna överskottets ursprung — mera näraliggande ändamål är enligt min mening att hålla överskottet disponibelt för bestridande av kostnaderna för de livsmedelssubventioner, som nu planeras och som avses bli av tillfällig karaktär. Härigenom skulle till de svenska konsumenterna återföras helt eller delvis de belopp, som de under krigsåren betalat i form av »överpriser» och som stannat som överskott i krigsförsäkringsrörelsen. Riksdagen bör därför enligt min mening avslå Kungl. Maj:ts hemställan i proposition nr 145, till den del den rör dispositionen av statens krigsförsäkringsnämnds överskottsmedel för nedsättning av statsskulden. Jag bortser här således från de dispositioner, som departementschefen föreslår skall göras till handelsflottans välfärdsfond jämte vissa andra sjöfartsändamål samt pensioner och gratifikation för anställda hos krigsförsäkringsnämnden, vilka jag anser befogade.

Jag föreslår således, med stöd av vad jag ovan anfört,

att riksdagen dels måtte avslå Kungl. Maj:ts proposition nr 145 till den del den rör dispositionen av statens krigsförsäkringsnämnds överskottsmedel för nedsättning av statsskulden, dels måtte i fråga om överskottets disposition beakta ovan anförda synpunkter.

Stockholm den 2 april 1952.

Folke Nihlfors.